

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

เรื่อง ผลของการบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการที่มีความผิดพลาดอย่างร้ายแรงจากกระบวนการ
คัดเลือก การบรรจุและแต่งตั้งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย : กรณีโรงพยาบาลสมุทรปราการ^๑

จังหวัดสมุทรปราการมีหนังสือ ที่ สป ๐๐๓๓/๒๖๐๖๖ ลงวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๗ ขอรื้อแนวทางปฏิบัติกรณีการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย โดยมีข้อเท็จจริงสรุปได้ ดังนี้

๑. จังหวัดสมุทรปราการได้ขอหารือเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติกรบรรจุแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ถูกต้องตามระเบียบ กรณีกระบวนการคัดเลือก การบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญ รายนาม ม. ตำแหน่งเลขที่ ๓๓๖๘๗ ตำแหน่งนักรังสีการแพทย์ปฏิบัติการ และนางสาว ล. ตำแหน่งเลขที่ ๑๑๖๙๑ ตำแหน่งเจ้าพนักงานรังสีการแพทย์ปฏิบัติงาน สังกัดโรงพยาบาลสมุทรปราการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการ โดยคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการทั้งสองรายปรากฏตามคำสั่งจังหวัดสมุทรปราการ ที่ ๙๕๑๖/๒๕๖๒ เรื่อง บรรจุและแต่งตั้งผู้ได้รับคัดเลือก ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งตรวจสอบพบในภายหลังว่าคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบด้วยระเบียบและข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากในการจัดทำคำสั่งจังหวัดสมุทรปราการ ที่ ๙๕๑๖/๒๕๖๒ฯ ได้มีการนำเลขคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุเครื่อง Air Pen Drive โรงพยาบาลสมุทรปราการ มาใช้เป็นเลขคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งดังกล่าวแทน และได้ดำเนินการจัดทำรายงานเสนอต่อนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการและผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการเพื่อลงนามในคำสั่งแต่อย่างใด เป็นการปลอมเอกสารอันเป็นเอกสารราชการ จึงเห็นว่าคำสั่งจังหวัดสมุทรปราการดังกล่าวเป็นโมฆะและไม่มีผลทางกฎหมายมาตั้งแต่นั้น

๒. จังหวัดสมุทรปราการได้มีหนังสือ ที่ สป ๐๐๓๒/๑๕๘๓๑ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๔ เรื่อง ขอรื้อแนวทางปฏิบัติกรบรรจุแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญให้ถูกต้องตามระเบียบ ถึงเลขาธิการ ก.พ. กรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงได้แจ้งผลการตรวจสอบว่า กระบวนการคัดเลือก การบรรจุ และแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่ง นักรังสีการแพทย์ปฏิบัติการ ตำแหน่งเลขที่ ๓๓๖๘๗ และตำแหน่งเจ้าพนักงานรังสีการแพทย์ปฏิบัติงาน ตำแหน่งเลขที่ ๑๑๖๙๑ สังกัดโรงพยาบาลสมุทรปราการ เป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง จึงขอหารือแนวทางการดำเนินการดังกล่าวเพื่อให้ถูกต้องตามระเบียบ

๓. สำนักงาน ก.พ. มีหนังสือ ที่ นร ๑๐๐๔.๒/๑๙๕ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๖๕ แจ้งผลการพิจารณาข้อหาดังกล่าว โดยชี้แจงสรุปขั้นตอนการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในหนังสือเวียนของสำนักงาน ก.พ. เรื่อง การคัดเลือกเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ และมีความเห็นสรุปได้ว่า การปลอมเอกสารเกี่ยวกับการคัดเลือก รวมทั้งการจัดทำคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งให้นาย ม. ดำรงตำแหน่งนักรังสีการแพทย์ปฏิบัติการ ตำแหน่งเลขที่ ๓๓๖๘๗ และนางสาว ล. ดำรงตำแหน่งเจ้าพนักงานรังสีการแพทย์ปฏิบัติงาน ตำแหน่งเลขที่ ๑๑๖๙๑

^๑ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๑๑/๒ ลงวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๘ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

โดยไม่ได้เสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการลงนามในคำสั่งบรรจุและแต่งตั้ง ดังนั้น กระบวนการคัดเลือก การบรรจุและแต่งตั้งบุคคลทั้งสองรายจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย และจังหวัดสมุทรปราการจะต้องเพิกถอนคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งบุคคลทั้งสองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าว อย่างไรก็ตาม เนื่องจากคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งบุคคลทั้งสองเป็นคำสั่งทางปกครองที่มีลักษณะเป็นการให้ประโยชน์ ซึ่งการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและเป็นการให้ประโยชน์ ให้คำนึงถึงความเชื่อโดยสุจริตของผู้รับประโยชน์ในความคงอยู่ของคำสั่งทางปกครองนั้นกับประโยชน์สาธารณะประกอบกันตามมาตรา ๕๑ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ กรณีที่ขอหารือ นาย ม. และนางสาว ล. อาจเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการเพิกถอนคำสั่งดังกล่าว ส่วนกรณีจะได้รับความคุ้มครองหรือไม่ อย่างไร หากข้อเท็จจริงฟังเป็นที่ยุติว่าบุคคลทั้งสองเป็นผู้สุจริต จังหวัดสมุทรปราการอาจหารือไปยังคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองเกี่ยวกับการที่บุคคลทั้งสองอาจได้รับความคุ้มครองจากการเพิกถอนคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าว

๔. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการได้มีคำสั่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการ ที่ ๒๔๙/๒๕๖๕ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อตรวจสอบเกี่ยวกับความสุจริตของเจ้าหน้าที่ทั้งสองราย โดยคณะกรรมการฯ ได้จัดทำรายงานเมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๕ และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการได้มีหนังสือแจ้งไปยังผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมุทรปราการ เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ว่า ได้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงกรณีดังกล่าวเสร็จแล้ว เชื่อได้ว่า นาย ม. ตำแหน่งนักรังสีการแพทย์ปฏิบัติการ และนางสาว ล. ตำแหน่งเจ้าพนักงานรังสีการแพทย์ปฏิบัติงาน เป็นผู้สุจริตในกระบวนการคัดเลือก การบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการในตำแหน่งดังกล่าว เพื่อให้รับทราบรายงานและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๕. โรงพยาบาลสมุทรปราการได้แจ้งความดำเนินคดีแก่นางสาว พ. (หรือ ธ.) เจ้าหน้าที่ผู้กระทำความผิดในการจัดทำคำสั่งบรรจุแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการ ในความผิดฐานปลอมเอกสารราชการ ซึ่งพนักงานสอบสวนได้รับคำร้องทุกข์หรือกล่าวโทษ เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๖๔ และได้ส่งสำนวนการสอบสวนไปให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ต่อมาคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเห็นชอบให้ส่งเรื่องกล่าวหาคืนพนักงานสอบสวนเป็นผู้ดำเนินการตามมาตรา ๖๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยพนักงานสอบสวนพิจารณาแล้วเห็นควรสั่งฟ้อง และส่งสำนวนการสอบสวนไปยังอัยการพิเศษฝ่ายคดีปราบปรามการทุจริต

๖. โรงพยาบาลสมุทรปราการรายงานผลการดำเนินการทางคดีแก่นางสาว พ. ต่อผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการตามหนังสือ ลับ ที่ สป ๐๐๓๓.๒/๒๒๗ ลงวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๗ เรื่อง รายงานคำพิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบภาค ๑ (ผู้ว่าราชการจังหวัดลงนามรับทราบเมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๗) โดยรายงานข้อเท็จจริงกรณีมูลเหตุแห่งความผิดและสรุปผลของคำพิพากษาดังกล่าวไว้ กรณีไม่ปรากฏว่า นางสาว พ. เคยรับโทษจำคุกมาก่อน จึงเห็นสมควรรอการลงโทษจำคุกจำเลย มีกำหนด ๕ ปี และให้คุมประพฤติจำเลยเป็นเวลา ๓ ปี โดยให้จำเลยไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติ ทุก ๓ เดือน กับให้จำเลยทำงานบริการสังคมตามที่พนักงานคุมประพฤติเห็นสมควรปีละ ๑๒ ชั่วโมง

เพื่อให้ปรากฏข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาสั่งการเรื่องดังกล่าวให้ครบถ้วนรอบด้านและเป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง จังหวัดสมุทรปราการจึงขอหาหรือมายังคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองในประเด็นแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย กรณีเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงเป็นที่ยุติว่า นาย ม. และนางสาว ล. เป็นผู้สุจริตข้าราชการทั้งสองจะได้รับความคุ้มครองจากการเพิกถอนคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าวหรือไม่ และเมื่อข้าราชการดังกล่าวได้รับทราบถึงการเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวแล้ว เงินเดือน ผลประโยชน์อื่นใดที่ได้รับไปแล้วนั้น จะมีวิธีการและแนวทางปฏิบัติที่ชอบด้วยกฎหมายอย่างไร

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ได้พิจารณาข้อหาหรือของจังหวัดสมุทรปราการ โดยมีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.) ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวง สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการ และโรงพยาบาลสมุทรปราการ) และจังหวัดสมุทรปราการ ชี้แจงข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณา โดยปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากการชี้แจงของผู้แทนหน่วยงานดังกล่าวดังนี้

ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ชี้แจงเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องการใช้ตำแหน่งว่า เนื่องจากกรณีตำแหน่งเจ้าพนักงานรังสีปฏิบัติงาน ได้มีการถอนเรื่องออกไปและไม่มี การเสนอเรื่องขอใช้ตำแหน่งเข้ามาใหม่ จึงเท่ากับไม่เคยมีการอนุมัติให้ใช้ตำแหน่งนี้ แต่นางสาว พ. ไประบุเพิ่มตำแหน่งดังกล่าวในการดำเนินการทั้งหมดด้วยตนเอง สำหรับตำแหน่งนักรังสีการแพทย์ ปฏิบัติการได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกเมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๒ ก่อนที่ อ.ก.พ. กระทรวงสาธารณสุข จะได้อนุมัติตำแหน่งดังกล่าวในภายหลังเมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ดังนั้น ในวันสอบคัดเลือก เมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๒ จึงเท่ากับว่า ตำแหน่งนักรังสีการแพทย์ ปฏิบัติการ ได้รับการอนุมัติแล้วเพียงตำแหน่งเดียว นอกจากนี้ ยังพบข้อพิรุธในกระบวนการสอบคัดเลือกหลายประการ เช่น มีการแก้ไขวันที่ประกาศรับสมัครสอบและวันที่ประกาศผลสอบ มีการนำเลขคำสั่งอื่นมาใช้เป็นเลขคำสั่งบรรจุแต่งตั้งฯ (คำสั่งปลอม) มีการเปลี่ยนชื่อกรรมการสอบสัมภาษณ์ และมีการแก้ไขปลอมเอกสารทำเป็นสำเนาคำสั่งโดยผู้ว่าราชการจังหวัดไม่ได้ลงนามในคำสั่งบรรจุแต่งตั้ง

สำหรับการสอบวินัยผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมุทรปราการและรองผู้อำนวยการฯ ที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างขั้นตอนการดำเนินการของกลุ่มงานทางวินัย สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ทั้งนี้ ตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการได้มีหนังสือ ที่ สป ๐๐๓๒.๐๐๘/๑๐๔๒ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๔ ถึงปลัดกระทรวงสาธารณสุข รายงานความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงที่เห็นควรให้รายงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขพิจารณาดำเนินการทางวินัย ซึ่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมุทรปราการได้เกษียณอายุราชการไปแล้ว เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕

ผู้แทนจังหวัดสมุทรปราการ ชี้แจงว่า ในการสอบคัดเลือกตำแหน่งนักรังสีการแพทย์ปฏิบัติการและเจ้าพนักงานรังสีปฏิบัติงาน มีผู้เข้าสอบคัดเลือกตำแหน่งละ ๑ คน และได้รับคัดเลือกตำแหน่งละ ๑ คน คือ นาย ม. กับนางสาว ล. จากการตรวจสอบบุคคลทั้งสองได้มาเข้าสอบจริงทั้งการสอบข้อเขียนและการสอบสัมภาษณ์ โดยมีการจ่ายเงินค่าสมัครสอบ แต่ไม่มีการตรวจให้คะแนนข้อเขียนความรู้ความสามารถทั่วไป และแม้ว่าจะมีการตรวจให้คะแนนคำตอบความรู้ความสามารถเฉพาะตำแหน่ง แต่ไม่มีการลงชื่อผู้ตรวจและไม่มีการสรุปคะแนนข้อเขียน ส่วนการ

สัมภาษณ์ปรากฏว่ารายชื่อกรรมการที่มาสอบสัมภาษณ์ มีการปลอมแก้ไข เปลี่ยนรายชื่อกรรมการ ไม่ตรงกับรายชื่อที่ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมุทรปราการแต่งตั้ง และในการให้คะแนนการสอบสัมภาษณ์ มีการการให้คะแนนและลงนามเพียง ๑ คน ส่วนกรรมการอีกคนลงนามแต่ไม่ให้คะแนน และประธานกรรมการและเลขานุการฯ ไม่มีการให้คะแนนและไม่มีการลงนาม ตลอดจนไม่มีการรวบรวมสรุปผลรวมคะแนนและไม่สรุปผลคะแนนการสอบสัมภาษณ์ นอกจากนี้ ในการประกาศแจ้งชื่อผู้ผ่านการสอบคัดเลือก มีการเสนอเรื่องถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมุทรปราการเท่านั้น ไม่ได้เสนอถึงนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดและผู้ว่าราชการจังหวัด ตามขั้นตอนโดยชอบด้วยกฎหมาย

ในเรื่องการสอบข้อเท็จจริงว่า นาย ม. กับนางสาว ล. สุจริตหรือไม่ ปรากฏตามคำให้การว่าทั้งสองยืนยันว่า ไม่รู้จักนางสาว พ. เป็นการส่วนตัว และไม่ปรากฏพยานหลักฐานว่าเกี่ยวข้องกัน จึงยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้บุคคลทั้งสอง ส่วนนางสาว พ. ผู้ก่อเหตุยืนยันว่า ตนดำเนินการเพียงลำพัง เพื่อให้งานที่รับผิดชอบแล้วเสร็จ ไม่มีผู้อื่นเกี่ยวข้อง และได้ลาออกไปแล้ว เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ สำหรับกรณีผู้อำนวยการโรงพยาบาลเนื่องจากย้ายไปประจำการที่อื่นแล้ว แม้ว่าจะได้มีหนังสือแจ้งให้มาให้อภัยค่าแล้ว ๒ ครั้ง พร้อมแจ้งสิทธิว่าสามารถให้อภัยค่าเป็นหนังสือได้ด้วยแล้ว แต่ก็มีได้มาให้อภัยค่าและมีได้ชี้แจงเป็นหนังสือ

ผู้แทนสำนักงาน ก.พ. ชี้แจงว่า สำนักงาน ก.พ. ไม่ได้พิจารณาว่า นาย ม. กับนางสาว ล. สุจริตหรือไม่ แต่หากสุจริตไม่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของนางสาว พ. ก็ควรได้รับการเยียวยา

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองพิจารณาข้อหาหรือของจังหวัดสมุทรปราการประกอบกับข้อเท็จจริงเพิ่มเติมข้างต้นแล้ว มีความเห็นในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การเพิกถอนคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย กรณีคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญตามคำสั่งจังหวัดสมุทรปราการ ที่ ๙๕๑๖/๒๕๖๒ เรื่อง บรรจุและแต่งตั้งผู้ได้รับคัดเลือก ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่ปรากฏว่ามีการปลอมเอกสารราชการในกระบวนการคัดเลือก การบรรจุและแต่งตั้งจะต้องดำเนินการอย่างไร เห็นว่า คำสั่งจังหวัดสมุทรปราการ ที่ ๙๕๑๖/๒๕๖๒ฯ เป็นคำสั่งแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญ รายนาย ม. ตำแหน่งนักรังสีการแพทย์ปฏิบัติการ ตำแหน่งเลขที่ ๓๓๖๘๘๗ และรายนางสาว ล. ตำแหน่งเจ้าพนักงานรังสีการแพทย์ปฏิบัติงาน ตำแหน่งเลขที่ ๑๑๖๙๑ สังกัดโรงพยาบาลสมุทรปราการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายซึ่งเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่ก่อให้เกิดสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล จึงเป็นคำสั่งทางปกครองตามบทนิยามในมาตรา ๕^๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง

^๒มาตรา ๕ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“คำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า

(๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ

(๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

ฯลฯ

ฯลฯ

พ.ศ. ๒๕๓๙ และเมื่อข้อเท็จจริงตามที่หาหรือข้อเท็จจริงเพิ่มเติมปรากฏเป็นที่ยุติจากหน่วยงานแล้วว่า พบหลักฐานการปลอมเอกสารราชการในกระบวนการคัดเลือก การบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการพลเรือนสามัญ จึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกเพื่อบรรจุบุคคลเข้ารับราชการ อันเป็นการปลอมเอกสารราชการ ตั้งแต่กระบวนการคัดเลือกจนถึงการบรรจุและแต่งตั้ง โดยนางสาว พ. นักรัพยากรบุคคล (พนักงานราชการ) รักษาการหัวหน้ากลุ่มงานทรัพยากรบุคคล ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการคัดเลือกข้าราชการในขณะนั้น ได้ระบุตำแหน่งเจ้าพนักงานรังสีการแพทย์ปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นตำแหน่งที่ไม่ได้รับการอนุมัติการปรับปรุงตำแหน่งจาก อ.ก.พ. กระทรวงสาธารณสุข ในเอกสารทุกขั้นตอนตั้งแต่ประกาศรับสมัครจนถึงคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งบุคคลสำหรับตำแหน่งดังกล่าว และยังปรากฏพฤติการณ์ด้วยว่า ในการสอบคัดเลือกของนาย ม. และนางสาว ล. ไม่มีการรวบรวมหรือสรุปคะแนนผลการสอบข้อเขียนว่า ผู้สอบคัดเลือกผ่านเกณฑ์การสอบคัดเลือก รวมทั้งคณะกรรมการสอบสัมภาษณ์สองในสามคนไม่ได้ให้คะแนนในการสอบสัมภาษณ์และไม่ปรากฏว่ามีการรวบรวมหรือสรุปคะแนนผลการสอบสัมภาษณ์ว่า ผู้สอบคัดเลือกผ่านเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อให้คณะกรรมการลงนามรับทราบผลก่อนที่จะดำเนินการจัดทำรายงานต่อผู้บังคับบัญชา รวมทั้งมิได้ดำเนินการจัดทำรายงานเสนอต่อนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการและผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรปราการให้ลงนามคำสั่งตลอดจนไม่ปรากฏการลงลายมือชื่อของผู้ว่าราชการจังหวัดฯ ในคำสั่งบรรจุและแต่งตั้ง มีเพียงการพิมพ์ชื่อของผู้ว่าราชการจังหวัดแทนการลงลายมือชื่อ ประกอบกับมีการใช้เลขคำสั่งปลอมโดยการนำเลขคำสั่งอื่น กล่าวคือ คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุเครื่อง Air Pen Drive ของโรงพยาบาลสมุทรปราการ มาใช้เป็นเลขของคำสั่งจังหวัดสมุทรปราการ ที่ ๙๕๑๖/๒๕๖๒ฯ ซึ่งแยกออกมาจากคำสั่งแต่งตั้งบุคคลในตำแหน่งอื่นที่มีการประกาศรับสมัครในคราวเดียวกัน ดังนั้น เมื่อคำสั่งจังหวัดสมุทรปราการ ที่ ๙๕๑๖/๒๕๖๒ฯ เกิดจากกระบวนการพิจารณาทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายที่มีความผิดพลาดอย่างชัดแจ้งและร้ายแรง อีกทั้งคำสั่งดังกล่าวไม่ได้ลงนามโดยผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการ อันได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัดตามมาตรา ๕๗^๓ (๑๑) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบได้พิพากษาความผิดสำหรับกรณีดังกล่าวด้วยแล้ว จึงเห็นได้ว่า คำสั่งจังหวัดสมุทรปราการ ที่ ๙๕๑๖/๒๕๖๒ฯ เป็นคำสั่งทางปกครองที่มีลักษณะผิดพลาดอย่างชัดแจ้งและร้ายแรง คือมีการปลอมเอกสารและเป็นคำสั่งที่ไม่ได้ลงนามโดยผู้มีอำนาจ จึงเป็นโมฆะมาตั้งแต่ต้น โดยในทางกฎหมายถือว่าไม่มีการออกคำสั่งทางปกครองดังกล่าว ส่งผลให้ไม่จำเป็นต้องดำเนินการเพิกถอนคำสั่ง

^๓มาตรา ๕๗ การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ และการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตามมาตรา ๕๓ มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๕ และมาตรา ๖๖ ให้ผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้ เป็นผู้สั่งบรรจุและแต่งตั้ง

ฯลฯ

ฯลฯ

(๑๐) การบรรจุและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการ ข้าราชการตำแหน่งประเภททั่วไประดับปฏิบัติงาน ข้าราชการ และอาวุโส ให้อธิบดีผู้บังคับบัญชา หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากอธิบดีผู้บังคับบัญชา เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(๑๑) การบรรจุและแต่งตั้งตามมาตรา ๕๓ และการย้ายตามมาตรา ๖๓ ให้ดำรงตำแหน่งตาม (๙) ซึ่งไม่ใช่ตำแหน่งประเภททั่วไประดับทักษะพิเศษ และตำแหน่งตาม (๑๐) ในราชการบริหารส่วนภูมิภาค ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดผู้บังคับบัญชา เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

ฯลฯ

ฯลฯ

ดังกล่าวอีก แต่สมควรแจ้งความเป็นโมฆะให้นาย ม. และนางสาว ล. ทราบ ทั้งนี้ เป็นไปตามแนวความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ในเรื่องเสร็จที่ ๒๖๘/๒๕๕๒^๔ เรื่องเสร็จที่ ๓๖๑/๒๕๕๓^๕ และเรื่องเสร็จที่ ๙๗๔/๒๕๖๖^๖ และคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ. ๔๑๘/๒๕๖๕

ประเด็นที่สอง ผู้รับคำสั่งทั้งสองรายจะได้รับความคุ้มครองจากการเพิกถอนคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายดังกล่าวหรือไม่ และเงินเดือนและผลประโยชน์อื่นใดที่ได้รับไปแล้ว จะมีวิธีการและแนวทางปฏิบัติที่ชอบด้วยกฎหมาย อย่างไร เห็นว่า เมื่อพิจารณาในประเด็นที่หนึ่งแล้ว คำสั่งจังหวัดสมุทรปราการ ที่ ๙๕๑๖/๒๕๖๒^๗ ที่สั่งบรรจุและแต่งตั้งนาย ม. และนางสาว ล. เป็นคำสั่งทางปกครองที่มีลักษณะผิดพลาดอย่างชัดแจ้งและร้ายแรง เป็นโมฆะมาตั้งแต่ต้น ซึ่งในทางกฎหมายถือว่าไม่มีการออกคำสั่งทางปกครอง จึงไม่ต้องนำบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ในส่วนที่ว่าด้วยการเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งจะต้องคำนึงถึงหลักความเชื่อโดยสุจริตของผู้รับคำสั่งทางปกครอง หรือต้องมีคำสั่งให้นาย ม. และนางสาว ล. พ้นจากตำแหน่งภายในระยะเวลา ๙๐ วันนับแต่วันที่รู้ถึงเหตุที่จะให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว ตามมาตรา ๔๙^๘ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๕๑^๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ

“บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง ผลใช้บังคับของคำสั่งทางปกครอง (หนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. ๓ ก.)) ที่ออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๕/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ถึงกรมป่าไม้

“บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง ผลบังคับใช้ของประกาศผลการคัดเลือกข้าราชการเพื่อเข้าศึกษาอบรมหลักสูตรนายอำเภอกรณีผู้ได้รับการคัดเลือกบางรายทุจริต ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๑๓/๕๑ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๗ ถึงกรมการปกครอง

“บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง การดำเนินการกรณีใบอนุญาตก่อสร้างอาคารมีความผิดพลาดอย่างร้ายแรงและขัดต่อกฎหมายอย่างชัดแจ้ง ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๑๑/๑๔๕ ลงวันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๖ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

“มาตรา ๔๙ เจ้าหน้าที่หรือผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่อาจเพิกถอนคำสั่งทางปกครองได้ตามหลักเกณฑ์ในมาตรา ๕๑ มาตรา ๕๒ และมาตรา ๕๓ ไม่ว่าจะพ้นขั้นตอนการกำหนดให้อุทธรณ์หรือให้โต้แย้งตามกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่นมาแล้วหรือไม่

การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่มีลักษณะเป็นการให้ประโยชน์ต้องกระทำภายในเก้าสิบวันนับแต่ได้รู้ถึงเหตุที่จะให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครองนั้น เว้นแต่คำสั่งทางปกครองจะได้ทำขึ้นเพราะการแสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้งหรือการข่มขู่หรือการชักจูงใจโดยการให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่มีชอบด้วยกฎหมาย

“มาตรา ๕๑ การเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายซึ่งเป็นการให้เงิน หรือให้ทรัพย์สิน หรือให้ประโยชน์ที่อาจแบ่งแยกได้ ให้คำนึงถึงความเชื่อโดยสุจริตของผู้รับประโยชน์ในความคงอยู่ของคำสั่งทางปกครองนั้น กับประโยชน์สาธารณะประกอบกัน

ความเชื่อโดยสุจริตตามวรรคหนึ่งจะได้รับความคุ้มครองต่อเมื่อผู้รับคำสั่งทางปกครองได้ใช้ประโยชน์อันเกิดจากคำสั่งทางปกครองหรือได้ดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินไปแล้วโดยไม่อาจแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ หรือการเปลี่ยนแปลงจะทำให้ผู้นั้นต้องเสียหายเกินควรแก่กรณี

ในกรณีดังต่อไปนี้ ผู้รับคำสั่งทางปกครองจะอ้างความเชื่อโดยสุจริตไม่ได้

(มีต่อหน้าถัดไป)

มาใช้บังคับ อย่างไรก็ดี สำหรับผลของการกระทำในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของนาย ม. และนางสาว ล. แม้ว่านาย ม. และนางสาว ล. จะเป็นผู้ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการตามคำสั่งดังกล่าว และต่อมาจะปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ทั้งสองรายดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งไปด้วยเหตุของคำสั่งทางปกครองที่มีลักษณะผิดพลาดอย่างร้ายแรง แต่ก็ย่อมไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ได้กระทำไป ตามอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย โดยการนำบทบัญญัติมาตรา ๑๙^๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ มาเทียบเคียงสำหรับกรณีนี้เพื่อคุ้มครองความต่อเนื่องของการบริการสาธารณะ และเพื่อความยุติธรรมสำหรับผู้ปฏิบัติงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ ดังนั้น ในส่วนเงินเดือน ค่าจ้าง หรือค่าตอบแทนอื่นในลักษณะทำนองเดียวกับเงินเดือน ซึ่งนาย ม. และนางสาว ล. ได้รับเพื่อตอบแทนการทำงานให้แก่ทางราชการ จึงย่อมเป็นสิทธิโดยชอบธรรมของนาย ม. และนางสาว ล. ที่จะได้รับเงินค่าตอบแทนจากการทำงานของตน และโรงพยาบาลสมุทรปราการก็ได้รับผลแห่งการทำงานจากบุคคลทั้งสองรายที่ได้กระทำไประหว่างการปฏิบัติหน้าที่เป็นการตอบแทนด้วยแล้ว และเมื่อไม่มีกฎหมายใดกำหนดให้เรียกคืนเงินดังกล่าว โรงพยาบาลสมุทรปราการจึงย่อมไม่อาจเรียกให้นาย ม. และนางสาว ล. คืนเงินที่ได้รับจากการปฏิบัติงานให้แก่ทางราชการได้ ทั้งนี้ เป็นไปตามแนวความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ในเรื่องเสร็จที่ ๑๑๙๕/๒๕๖๖^{๑๐}

อย่างไรก็ดี ข้อเท็จจริงยังไม่สามารถรับฟังได้ว่า นาย ม. และนางสาว ล. เป็นผู้สุจริต และไม่มีส่วนรู้เห็นเกี่ยวข้องกับการดำเนินการสอบคัดเลือกที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ เพราะมีเพียงการให้ปากคำบุคคลทั้งสองที่ยืนยันความสุจริตของตนเท่านั้น ประกอบกับกรณีมีพฤติการณ์ต่าง ๆ ที่มีข้อพิพาท และในกระบวนการสอบคัดเลือกและบรรจุแต่งตั้ง มีข้อบกพร่องเป็นจำนวนมาก นอกจากนั้น

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๘)

(๑) ผู้นั้นได้แสดงข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง หรือข่มขู่ หรือชักจูงใจ โดยการให้ทรัพย์สินหรือให้ประโยชน์อื่นใดที่มีชอบด้วยกฎหมาย

(๒) ผู้นั้นได้ให้ข้อความซึ่งไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนในสาระสำคัญ

(๓) ผู้นั้นได้รู้ถึงความไม่ชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครองในขณะที่ได้รับคำสั่งทางปกครองหรือการไม่รู้นั้นเป็นไปโดยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

ในกรณีที่เพิกถอนโดยให้มีผลย้อนหลัง การคืนเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่ผู้รับคำสั่งทางปกครองได้ไป ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยลาภมิควรได้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยถ้าเมื่อใดผู้รับคำสั่งทางปกครองได้รู้ถึงความไม่ชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งทางปกครองหรือควรได้รู้เช่นนั้นหากผู้นั้นมิได้ประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงให้ถือว่าผู้นั้นตกอยู่ในฐานะไม่สุจริตตั้งแต่นั้นเป็นต้นไป และในกรณีตามวรรคสาม ผู้นั้นต้องรับผิดชอบในการคืนเงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์ที่ได้รับไปเต็มจำนวน

“มาตรา ๑๙ ถ้าปรากฏภายหลังว่าเจ้าหน้าที่หรือกรรมการในคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาทางปกครองใดขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือการแต่งตั้งไม่ชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นเหตุให้ผู้นั้นต้องพ้นจากตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่งเช่นว่านี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจหน้าที่

^{๑๐}บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่อง ผลของการกระทำและการเรียกคืนค่าตอบแทนหรือประโยชน์อื่นใดที่ได้รับจากการปฏิบัติงานในระหว่างที่กรรมการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีลักษณะต้องห้ามและพ้นจากตำแหน่ง ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๑๑/๑๕๘ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๖ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ข้อเท็จจริงปรากฏว่า นางสาว พ. ได้ทำคำสั่งปลอมบรรจุและแต่งตั้งผู้ได้รับการคัดเลือก ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๒ และต่อมาได้ลาออกจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓ อันเป็นระยะเวลาที่ต่อเนื่องใกล้เคียงกัน อีกทั้งการที่ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสมุทรปราการไม่ได้แจ้งให้สาธารณสุขจังหวัดสมุทรปราการและผู้ว่าราชการจังหวัดทราบและดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด จนเป็นเหตุให้มีการส่งเรื่องเพื่อดำเนินการทางวินัยอยู่นั้น และกรณีผู้ได้รับการแต่งตั้งซึ่งเป็นผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเพียงคนเดียวในแต่ละตำแหน่ง ย่อมมีลักษณะที่ส่อไปในทางน่าสงสัย จึงเห็นว่า ควรให้ความเห็นเฉพาะประเด็นว่าบุคคลทั้งสองรายพึงได้รับเงินเดือนหรือประโยชน์ตอบแทนการทำงานตามหลักความยุติธรรมทั่วไปที่เมื่อทำงานให้แก่รัฐแล้ว ย่อมต้องได้รับค่าตอบแทนการทำงานและเป็นไปตามแนวความเห็นในเรื่องเสรีที่เคยได้วินิจฉัยไว้ แต่สำหรับเรื่องบำเหน็จทดแทนตามมาตรา ๖๗^{๑๑} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ นั้น หากบุคคลทั้งสองไม่สุจริตก็ไม่อาจรับเงินดังกล่าวได้ เมื่อข้อเท็จจริงในชั้นนี้มีเพียงเท่านี้ จึงยังฟังได้ไม่ยุติว่าบุคคลทั้งสองรายสุจริตหรือไม่ คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองจึงไม่อาจรับประเด็นเรื่องการพิจารณาว่าบุคคลทั้งสองรายสุจริตหรือไม่ไว้พิจารณาได้

อนึ่ง คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในเรื่องนี้ด้วยว่า โรงพยาบาลสมุทรปราการจะต้องจัดให้มีการคัดเลือก การบรรจุ และแต่งตั้งข้าราชการให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารงานบุคคลที่เกี่ยวข้อง แทนตำแหน่งนักรังสีการแพทย์ปฏิบัติการที่ว่างนั้นต่อไป ตลอดจนหากโรงพยาบาลสมุทรปราการพิจารณาแล้วเห็นว่ากรณีมีความจำเป็นที่จะต้องมีบุคลากรในตำแหน่งที่ยังไม่ได้รับการพิจารณาอนุมัติก็สมควรดำเนินการให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน

นอกจากนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขสมควรตรวจสอบและเร่งรัดการดำเนินการทางวินัยข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดกรณีนี้ให้เป็นไปโดยรวดเร็ว เพื่อให้การสั่งลงโทษอยู่ในกรอบระยะเวลาตามมาตรา ๑๐๐^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน

^{๑๑}มาตรา ๖๗ ผู้ได้รับบรรจุเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใดตามมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง มาตรา ๕๕ มาตรา ๕๖ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ และมาตรา ๖๕ หากภายหลังปรากฏว่าขาดคุณสมบัติทั่วไปหรือมีลักษณะต้องห้ามโดยไม่ได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๓๖ หรือขาดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนั้นโดยไม่ได้รับอนุมัติจาก ก.พ. ตามมาตรา ๖๒ อยู่ก่อนก็ดี มีกรณีต้องหาอยู่ก่อนและภายหลังเป็นผู้ขาดคุณสมบัติเนื่องจากกรณีต้องหานั้นก็ดี ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการโดยพลัน แต่ทั้งนี้ ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ผู้นั้นได้ปฏิบัติไปตามอำนาจและหน้าที่ และการรับเงินเดือนหรือผลประโยชน์อื่นใดที่ได้รับหรือมีสิทธิจะได้รับจากทางราชการก่อนมีคำสั่งให้ออกนั้น และถ้าการเข้ารับราชการเป็นไปโดยสุจริตแล้วให้ถือว่าเป็นการสั่งให้ออกเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ

^{๑๒}มาตรา ๑๐๐ ข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดซึ่งออกจากราชการอันมิใช่เพราะเหตุตาย มีกรณีถูกกล่าวหาเป็นหนังสือก่อนออกจากราชการว่า ขณะรับราชการได้กระทำความผิดหรือละเว้นกระทำการใดอันเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ถ้าเป็นการกล่าวหาต่อผู้บังคับบัญชาของผู้นั้นหรือต่อผู้มีหน้าที่สืบสวนสอบสวนหรือตรวจสอบตามกฎหมายหรือระเบียบของทางราชการ หรือเป็นการกล่าวหาของผู้บังคับบัญชาของผู้นั้น หรือมีกรณีถูกฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญา ก่อนออกจากราชการว่า ในขณะรับราชการได้กระทำความผิดอาญาอันมิใช่เป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทที่ไม่เกี่ยวกับราชการหรือความผิดลหุโทษ ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวน

พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งการที่ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินการทางวินัยหรือปฏิบัติหน้าที่โดยไม่สุจริตจะถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยด้วยตามมาตรา ๙๐^๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ ทั้งนี้ จังหวัดสมุทรปราการสมควรดำเนินการให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเพื่อพิจารณาความรับผิดชอบทางละเมิดสำหรับกรณีนี้ด้วย

(นายปรกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๖๘

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๑๒)

หรือพิจารณาดำเนินการทางวินัย และสั่งลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ แต่ต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ

กรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกล่าวหา หรือฟ้องคดีอาญาหรือต้องหาคดีอาญา หลังจากข้าราชการพลเรือนสามัญได้ออกจากราชการแล้ว ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยมีอำนาจดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาดำเนินการทางวินัย และสั่งลงโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้นยังมิได้ออกจากราชการ โดยต้องเริ่มดำเนินการสอบสวนภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ และต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ สำหรับกรณีที่เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้งตามมาตรา ๙๕ วรรคสอง จะต้องสั่งลงโทษภายในสามปีนับแต่วันที่ผู้นั้นออกจากราชการ

ในกรณีที่ศาลปกครองมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษ หรือองค์การพิจารณาอุทธรณ์คำสั่งลงโทษทางวินัยหรือองค์การตรวจสอบรายงานการดำเนินการทางวินัยมีคำวินิจฉัยถึงที่สุดหรือมีมติให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง เพราะเหตุกระบวนการดำเนินการทางวินัยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยดำเนินการทางวินัยให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่คำพิพากษาถึงที่สุดหรือมีคำวินิจฉัยถึงที่สุดหรือมีมติ แล้วแต่กรณี

การดำเนินการทางวินัยตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม ถ้าผลการสอบสวนพิจารณาปรากฏว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรงก็ให้ตักเตือน

ความในมาตรานี้มิให้ใช้บังคับแก่ข้าราชการพลเรือนสามัญซึ่งถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน ตามมาตรา ๑๐๑

^๓มาตรา ๙๐ เมื่อมีการกล่าวหาหรือมีกรณีเป็นที่สงสัยว่าข้าราชการพลเรือนสามัญผู้ใดกระทำความผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ทราบโดยเร็ว และให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้โดยเร็วด้วยความยุติธรรม และโดยปราศจากอคติ

ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ผู้ใดละเลยไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง หรือปฏิบัติหน้าที่โดยไม่สุจริตให้ถือว่าผู้นั้นกระทำความผิดวินัย

อำนาจหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ ตามหมวดนี้ ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๕๗ จะมอบหมายให้ผู้บังคับบัญชาระดับต่ำลงไปปฏิบัติแทนตามหลักเกณฑ์ที่ ก.พ. กำหนดก็ได้